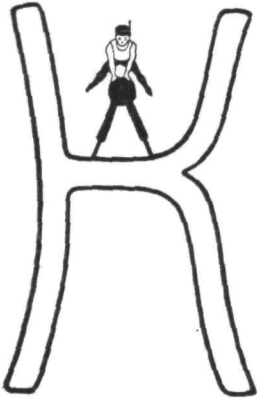

IVO TROŠT:

Konj in krava.

Basen.

onj in krava sta skupno vozila kmetiču jeseni domov poljske pridelke. Nobenemu ni ugajala prisiljena družba, oba sta se je sramovala, oba sta se bala to sramoto priznati in jo potožiti drug drugemu.

Neko popoldne vendar začne konj otožno pesem: »Le kje je moja nekdanja čast in moj sloves? Najbrhkejši konjič sem bil še do nedavna. In sedaj mi je družba ta-le krava!«

»O, kje je moje mleko? Bila sem izmed prvih molznic v vasi, ni tega dolgo. Teliček ga je imel dovolj in še gospodarjevi otroci. Dlaka se je svela na meni, sedaj pa strči od mene, kakor ježu bodice. Voziti moram za borno hrano, a moj teliček strada.«

Kmetič, sedeč zadaj na vozu, je čul in umel te pritožbe. »Tudi meni se ne godi najbolje«, se oglasi nazadnje in nalahno oba ošfrkne z bičem, da sta se bolj podvizala. »Moj oče je bil bogat mož. Vsi so ga spoštovali, mnogi so mu na tihem celo zavidali srečo in bogastvo. Moje brate je poslal v drage mestne šole, mojim sestram je volil velike dote. Meni je po njegovi smrti ostal komaj del nekdanjega posestva in še ta zadolžen. Vendar se nadejam, da si sčasoma opomorem, ako se zvrsti vse tako, kakor mislim. Pridnim in vztrajnim ljudem pomaga Bog. Le hitro stopajta vidva, nikar ne godrnjajta! Složno kmalu dosežemo vsi trije, kar nameravam jaz. Potem boš ti, Sivec, vozil z drugim, lepim konjem; Liska, ti boš pa dajala mleka teličku in mojim otrokom. Bijo-o! Le hitro!«

In voz se je hitreje pomikal proti domu. Z novo nado v srcu je objela tudi telo nova moč do življenja.

Bitka zbesnela krvava.

*Bitka zbesnela krvava,
vstal konj begajočih je šum —
naprej, kamor kliče zastava,
naprej, kamor kliče pogum!*

*Zarana, ko bitka zbesnela,
močan bil vsak je in čvrst,
ko zvezda je pa zagorela,
pal mnogi sred bojnih je vrst.*

*Preplašeni konji z vetrovi
divje čez stepo beže. —
Tih kot večnost grobovi
v dnu temnem junake drže . . .*

Fran Žgur.